

Länsstyrelsen Skåne
Att: Tommy Persson

skane@lansstyrelsen.se

Yttrande över klimat och energistrategi för Skåne

Dnr 420-35247-2017

Sammanfattning

Lunds Naturskyddsförening är positiv till en klimat- och energistrategi för Skåne. Vi delar mycket av ambitionerna, speciellt insikten att trafikarbetet måste minska för att klimatmålen ska nås. Vi uppskattar också att det nu finns en målsättning ur ett konsumtionsperspektiv, även om vi tycker att det borde vara skarpare. Däremot tycker vi att målen är för svaga och att målbilden inte stämmer med vetenskapen. Det finns i dag ingen hållbar utsläppsnivå utan det är noll ton per person och år som är det vi ska uppnå.

Målbild

Som många andra skriver man att "Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar". Ändå är detta inte något som genomsyrar dokumentet. Parisavtalet om klimatet säger att jordens medeltemperatur ska hållas under två grader över förindustriell tid samt att man ska sträva efter högst 1,5 grader. De åtaganden länderna har gjort är inte i närheten av detta.

Om Skåne ska vara en föregångsregion så krävs det krafttag.

Med de faktiska omständigheter som råder:

- att utsläppen globalt inte kommer att upphöra tvärt och de kommer i bästa fall bara att minska långsamt de närmsta fem till tio åren
- att utvecklingsländerna inte kan ställa om lika fort som de utvecklade länderna
- att koldioxidlagring i berggrunden inte kommer att vara i storskalig drift före 2030 och troligen inte före 2040 heller
- att det inte blir ett ordentligt pris globalt på utsläpp av koldioxid de närmsta åren

så är slutsatserna från IPCC och andra vetenskapliga bedömare att utsläppen *i vår del av världen* måste ned till nära noll snarast möjligt.

Det förekommer ofta i debatten en felaktig tolkning av vad IPCC säger om hur mycket växthusgaser världen kan släppa ut. Man tror att ett eller två ton per person och år ska vara en hållbar nivå. Det bygger på en tolkning av arbetsgrupp tre (WG3) där man utgår från att det blir ett ordentligt pris på utsläpp av koldioxid samt att detta leder till utveckling och drift av storskaliga anläggningar för att fånga upp och pumpa ned koldioxiden i berggrunden (CCS-teknik). Inget av detta ser ut att bli verklighet inom den korta tid som behövs för att förhindra en uppvärmning till två grader och däröver. En rapport nyligen från EASAC (European Academies Science Advisory Council) visar tydligt på dessa svårigheter.

När inte de internationella förhandlingarna tycks leda till en lösning på klimatproblemet, behöver nationella och regionala aktörer gå före. Därför ser vi det som positivt att Region Skåne vill ställa upp skarpa krav för att reducera utsläppen både i länet (produktionsperspektivet) och de utsläpp skåningarna förorsakar (konsumtionsperspektivet). I ljuset av att Skåne ska vara en föregångsregion samt omständigheterna ovan behövs dock ännu skarpare krav och framför allt betydligt vassare åtgärder.

Skåne kommer med stor sannolikhet att ha en ökande befolkning och då är det inte tillräckligt med relativa mål. Dessa måste anges i absoluta tal och relateras till ett realistiskt antagande om befolkningens storlek. Att redovisa mål i termer av växthusgasutsläpp per person (s 22), eller färdmedelsfördelning i procent av en okänd mängd transporter (s 30) är vilseledande. Mängden motortransporter måste minska, totalt sett, inte bara i relation till andra transportslag. Det innebär att inga fler utbyggnader som syftar till att höja kapaciteten i vägnätet ska genomföras. Samhällets resurser ska i stället läggas på den omställning till ett hållbart samhälle som är helt nödvändig.

Utsläpp av växthusgaser från konsumtion är ett svårt, men nödvändigt område att få grepp om. De åtgärder som föreslås hänför sig mest till offentliga sektorn, som står för 35 % av utsläppen (s 23). Den offentliga sektorn är redan igång och står förmodligen för en stor del av de minskningar av utsläpp som har skett. Man har plockat de lågt hängande frukterna först, och det blir besvärligt när man ska gå vidare och minska ytterligare.

De 65 % som utgör privat konsumtion är betydligt svårare att styra. Som möjliga åtgärder för privatpersoner pekas på minskad köttkonsumtion, färre flygresor, övergång till att hyra tjänster i stället för att köpa saker, att underlätta för återanvändning och reparation. Detta ska åstadkommas med beteendepåverkan. Det är svårt att tro att det räcker. Politiska styrmedel måste till, och de ligger sannolikt inte på regional nivå.

Ett exempel som kan lyftas fram tydligare är den stigande energiåtgången för komfortkyla i bostäder. Det drar mer energi att kyla luft än att värma den. En smartare planering för att undvika höga inomhustemperaturer sommartid är minst lika viktig som att undvika värmeförluster vintertid.

Cykelvägar

Region Skånes cykelvägsplan behöver utvidgas betydligt för att nå målet att andelen gång och cykel ska utgöra 30 % av antalet resor. Det är ett viktigt mål och då behöver det byggas många nya cykelvägar. Alla tätorter med tät kollektivtrafik och med skolor och annan infrastruktur behöver ha säkra gång- och cykelvägar åtminstone några kilometer ut från tätorten i alla riktningar. Många av vägarna runt mindre tätorter har i dag för mycket trafik för att barn ska kunna cykla till skolan på ett trafiksäkert sätt.

Det behövs också många kommunöverskridande cykelvägar för att Skåne ska kunna bli en attraktiv region för turistcyklingen. Denna och annan rekreationscykling blir allt viktigare när skåningarna ska övertygas om att semestra i närområdet för att minska sin klimatpåverkan.

För Lunds Naturskyddsförening

Tomas Björnsson, ordförande

Epost: cicero@rtb.se